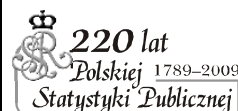

URZĄD STATYSTYCZNY W KRAKOWIE

Wyniki wstępne

Data opracowania - 28 stycznia 2009 r.

Kontakt: e-mail: sekretariatUSKRK@stat.gov.pl
tel. 012 415 38 84

Internet: <http://www.stat.gov.pl/krak>

KOMUNIKAT

o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa małopolskiego

Grudzień 2008

Nr 12

W 2008 r. sytuacja społeczno-gospodarcza województwa małopolskiego w relacji do 2007 r. przedstawiała się następująco:

- zwiększyło się **przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw**, a jego dynamika była wyższa niż średnia w kraju; największy wzrost zatrudnienia odnotowano głównie w budownictwie oraz handlu i naprawach;
- spadła **liczba zarejestrowanych bezrobotnych** oraz **stopa bezrobocia** (nadal jedna z najniższych wśród województw w Polsce); nieznacznie wzrosła liczba bezrobotnych nowo zarejestrowanych; z ewidencji urzędów pracy wyrejstrowano mniejszą liczbę osób; zgłoszono mniej ofert pracy;
- tempo wzrostu **przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto** było nieznacznie niższe, ale nadal pozostawało na poziomie dwucyfrowym; płace wzrosły we wszystkich sekcjach sektora przedsiębiorstw, a szczególnie w budownictwie oraz obsłudze nieruchomości i firm; przeciętne wynagrodzenie było nadal niższe niż średnia krajowa;
- znacznie zwiększyła się liczba **mieszkań oddanych do użytkowania**, zwłaszcza w budownictwie przeznaczonym na sprzedaż lub wynajem; odnotowano niewielki wzrost liczby lokali mieszkaniowych, na budowę których wydano pozwolenia, ale istotnie zmniejszyła się ilość mieszkań, których budowę rozpoczęto;
- wzrosła (według stanu w końcu roku) liczba **podmiotów gospodarki narodowej** zarejestrowanych w rejestrze KRUPGN-REGON, głównie w sekcji budownictwo; więcej niż przed rokiem było również osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą, podobnie jak osób prawnych i jednostek organizacyjnych niemających osobowości prawnej; w ciągu roku zwiększyła się liczba spółek handlowych, również tych z udziałem kapitału zagranicznego;
- **na rynku rolnym** zarówno w **skupie**, jak i **na targowiskach** spadły **ceny** ziarna zbóż podstawowych, a wzrosły żywności rzeźnego, w tym szczególnie wieprzowego; potaniało mleko w skupie; na targowiskach podrożały ziemniaki; znacznie obniżył się **skup** ziarna zbóż podstawowych oraz żywności rzeźnego w wadze żywej (poza drobiowym), a wzrósł mleka;
- wzrosła **produkcja sprzedana przemysłu**; przychody ze sprzedaży wyrobów i usług były wyższe we wszystkich sekcjach należących do przemysłu; zwiększyła się wydajność pracy, mierzona produkcją sprzedaną na jednego zatrudnionego oraz czas przepracowany;
- przedsiębiorstwa **budowlano-montażowe**, a zwłaszcza jednostki zajmujące się robotami budowlanymi wykończeniowymi odnotowały znaczny wzrost przychodów ze sprzedaży wyrobów i usług, jednakże udział produkcji budowlano-montażowej w ogólnej kwocie przychodów ze sprzedaży w sekcji budownictwo był nieco niższy;
- wzrosła wartość **sprzedaży hurtowej i detalicznej** uzyskanej przez jednostki handlowe i niehandlowe; najdynamiczniej rozwijała się sprzedaż farmaceutyków, kosmetyków, sprzętu ortopedycznego oraz włókna, odzieży, obuwia;

- √ według wstępnych danych w okresie styczeń-listopad 2008 r. obniżyła się **liczba turystów** korzystających z turystycznych obiektów zbiorowego zakwaterowania, w tym szczególnie gości z zagranicy; spadła liczba udzielonych noclegów;
- √ zmniejszył się notowany w końcu 2008 r. stan **pogłowia zwierząt gospodarskich**; spadła liczebność zarówno **trzody chlewnej**, jak i **bydła oraz owiec**.

UWAGI

Prezentowane w Komunikacie dane:

- o pracujących, zatrudnieniu i wynagrodzeniach oraz o przychodach ze sprzedaży produkcji przemysłu i budownictwa, sprzedaży detalicznej i hurtowej towarów - w ujęciu miesięcznym - dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób,
- o wynikach finansowych przedsiębiorstw - w ujęciu kwartalnym - dotyczą podmiotów gospodarczych prowadzących księgi rachunkowe (z wyjątkiem rolnictwa, łowiectwa, leśnictwa, rybactwa, pośrednictwa finansowego oraz szkół wyższych), w których liczba pracujących przekracza 49 osób,
- o nakładach inwestycyjnych - w ujęciu kwartalnym - dotyczą podmiotów gospodarczych (bez względu na rodzaj działalności) prowadzących księgi rachunkowe, w których liczba pracujących przekracza 49 osób.

Dane w ujęciu wartościowym oraz wskaźniki struktury podano w cenach bieżących. Wskaźniki dynamiki zaprezentowano na podstawie wartości w cenach bieżących, z wyjątkiem przemysłu, dla którego wskaźniki dynamiki podano na podstawie wartości w cenach stałych (średnie ceny bieżące 2000 r.).

Nazwy „województwo małopolskie” i „Małopolska” używane są zamiennie.

Prosimy o podanie źródła przy publikowaniu danych US.

ZATRUDNIENIE

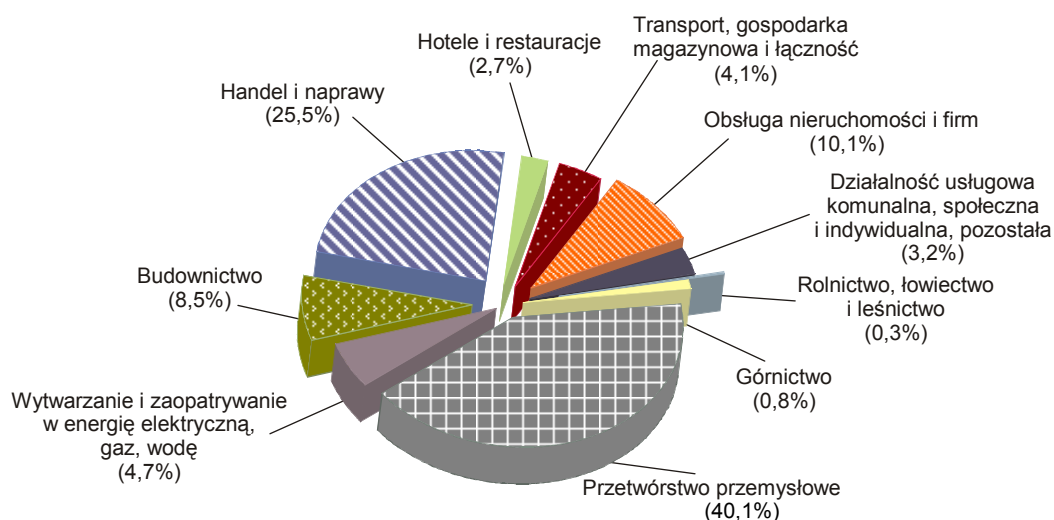
W województwie małopolskim rok 2008 był czwartym z kolei, w którym odnotowano wzrost przeciętnego zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw. Jednakże tempo wzrostu w poszczególnych miesiącach (z wyjątkiem listopada) było wyraźnie niższe niż w 2007 r.

W okresie I-XII 2008 r. **przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw** ukształtowało się na poziomie **403,3 tys. osób**, tj. o 5,0% wyższym niż rok wcześniej (w 2007 r. o 4,4%). *W kraju wzrost w skali roku wyniósł 4,8%*. Zatrudnienie w sektorze prywatnym osiągnęło w omawianym okresie poziom 354,8 tys. osób, tj. o 5,9% więcej niż w roku poprzednim (w 2007 r. wzrost o 5,2%). Natomiast w sektorze publicznym odnotowano dalszą redukcję zatrudnienia, które obniżyło się 0,6% do poziomu 48,5 tys. osób (w 2007 r. spadek wyniósł 0,7%).

Biorąc pod uwagę sekcje PKD, przeciętne zatrudnienie zwiększyło się głównie w budownictwie - o 10,2% (wobec wzrostu w 2007 r. o 8,0%), handlu i naprawach - o 7,9% (rok wcześniej o 2,7%) oraz w transporcie, gospodarce magazynowej i łączności - o 6,5% (wobec 4,4% przed rokiem). Znacznie niższe tempo wzrostu zatrudnienia odnotowano w hotelach i restauracjach. W omawianej sekcji zatrudnienie zwiększyło się o 3,7%, podczas gdy rok wcześniej było to 11,6%. W przetwórstwie przemysłowym zatrudnienie było wyższe o 3,2%, ale rosło nieco wolniej niż w roku poprzednim (w 2007 - 3,8%). Spadek przeciętnego zatrudnienia zaobserwowano po raz kolejny w sekcji wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę - w omawianym okresie wyniósł 0,7% (przed rokiem - 1,8%).

Spośród działów przetwórstwa przemysłowego najwyższy wzrost przeciętnego zatrudnienia dotyczył jednostek produkujących: metale (o 17,6%), pojazdy samochodowe, przyczepy i naczepy (o 13,1%) oraz maszyny biurowe i komputery (o 10,6%). Największy spadek, po raz kolejny, odnotowano w włókiennictwie (o 16,6%).

Struktura przeciętnego zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw w 2008 r.

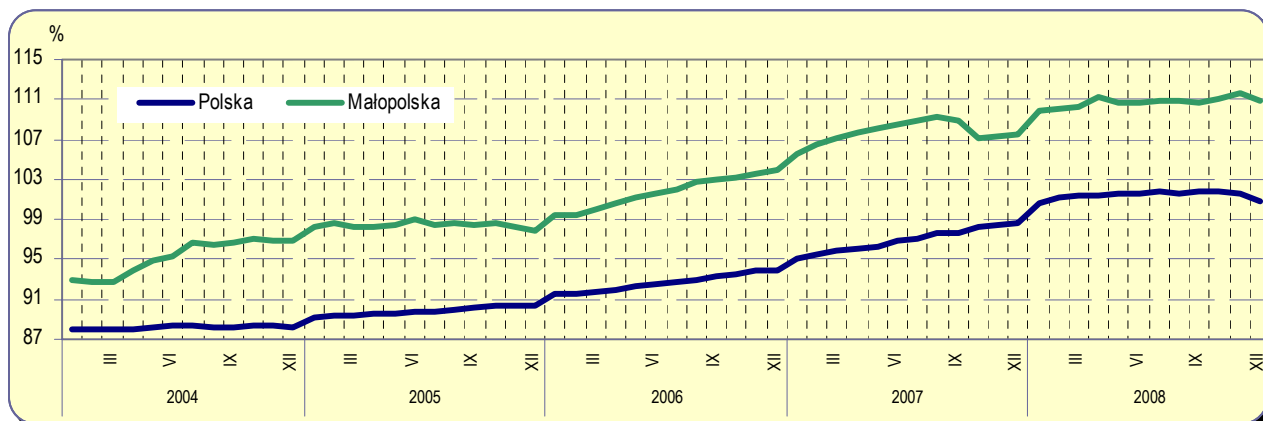

W porównaniu z 2007 r. w strukturze przeciętnego zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw wystąpiły niewielkie przesunięcia w wielkości udziałów poszczególnych sekcji PKD. Wzrost dotyczył handlu i napraw (o 0,7 pkt proc.), budownictwa (o 0,4 pkt proc.) oraz obsługi nieruchomości i firm (o 0,1 pkt proc.). Udział sprzed roku utrzymało rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo oraz górnictwo, a także transport, gospodarka magazynowa i łączność. Niższy udział dotyczył m.in. przetwórstwa przemysłowego (o 0,7 pkt proc.) oraz wytwarzania i zaopatrywania w energię elektryczną, gaz, wodę (o 0,3 pkt proc.).

W g r u d n i u 2008 r. przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw wyniosło 401,9 tys. osób, tym samym wzrosło w skali roku o 3,1%, ale spadło w stosunku do poprzedniego miesiąca o 0,7%. *W Polsce zwiększyło się w ujęciu rocznym o 2,3%, ale w odniesieniu do listopada 2008 r. obniżyło się o 0,6%*. Liczba zatrudnionych w sektorze publicznym zmniejszyła się w stosunku rocznym o 0,1%, a w sektorze prywatnym wzrosła o 3,6%.

W relacji do grudnia 2007 r. najwyższy wzrost zatrudnienia wystąpił w budownictwie (o 10,1%) oraz w handlu i naprawach (o 7,1%). Niższe niż przed rokiem było zatrudnienie w przetwórstwie przemysłowym (o 1,1%).

Dynamika przeciętnego zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw (przeciętne miesięczne 2000=100)

BEZROBOCIE

W 2008 r. na terenie województwa małopolskiego odnotowano względem lat poprzednich dalszy spadek liczby zarejestrowanych bezrobotnych, jak i stopy bezrobocia rejestrowanego. Począwszy od listopada 2008 r. daje się zauważyć odwrócenie powyższych trendów.

W okresie I-XII 2008 r. w powiatowych urzędach pracy województwa małopolskiego zarejestrowało się 153,2 tys. osób, tj. o 1,2% więcej niż rok wcześniej. Jednocześnie w omawianym okresie z ewidencji tychże urzędów wyrejestrowano 168,0 tys. osób wobec 184,0 tys. w 2007 r. Główną przyczyną wyłączenia z rejestrów było podjęcie pracy, co dotyczyło 64,7 tys. osób (38,5% ogółu wyrejestrowanych bezrobotnych), czyli o 13,9% mniej niż rok wcześniej. Z powodu niepotwierdzenia gotowości do podjęcia pracy w 2008 r. z ewidencji wykreślono 52,9 tys. osób (31,5% ogółu wyłączonych), a w 2007 r. - 58,6 tys.

W końcu grudnia 2008 r. **liczba bezrobotnych zarejestrowanych** w powiatowych urzędach pracy wyniosła **97,8 tys. osób**, czyli zmniejszyła się o 13,1% w skali roku, ale wzrosła o 4,8% w stosunku do listopada 2008 r.

Wyszczególnienie		Polska	Małopolska
Bezrobotni (w tys.)	stan w końcu grudnia 2008 r.	1473,8	97,8
	napiływ w miesiącu	243,6	15,5
	odpływ w miesiącu	168,3	11,0
Stopa bezrobocia (w % aktywnych zawodowo)		9,5	7,6

Wśród ogółu zarejestrowanych bezrobotnych w omawianym miesiącu:

- 75,7% stanowiły osoby poprzednio pracujące (w 2007 r. 75,0%),
- 59,0% to kobiety (przed rokiem 61,3%),
- 55,5% to mieszkańcy wsi (w grudniu 2007 r. 54,7%),
- 82,7% nie posiadało prawa do zasiłku (rok wcześniej 86,6%),
- 24,3% to bezrobotni bez stażu pracy, 14,8% posiadało niewielki staż pracy (do 1 roku), a 2,4% to bezrobotni z długoletnim stażem pracy (30 lat i więcej),
- 29,2% legitymowało się wykształceniem zasadniczym zawodowym, 25,9% posiadało wykształcenie policealne i średnie zawodowe, 22,7% ogółu to bezrobotni z wykształceniem gimnazjalnym bądź niższym, 12,1% z wykształceniem średnim ogólnokształcącym, a 10,1% to bezrobotni z wyższym wykształceniem.

W strukturze bezrobotnych według wieku w relacji do grudnia 2007 r. odnotowano spadek ich liczby we wszystkich kategoriach wiekowych. Największy wystąpił wśród osób w przedziałach wiekowych 45-54 lata oraz 35-44 lata i wynosił odpowiednio: 21,9% i 19,8%. Poprawiła się również sytuacja na rynku pracy osób powyżej 55 roku życia, których liczba na przestrzeni roku spadła o 10,4%. Najmniejsza różnica w porównaniu z rokiem poprzednim obserwowana była w populacji bezrobotnych w wieku poniżej 25 lat, których liczba zmniejszyła się jedynie o 2,2%.

Specyficzną grupę bezrobotnych stanowią **osoby znajdujące się w szczególnej sytuacji na rynku pracy**. Są to przede wszystkim: osoby długotrwale bezrobotne, tj. pozostające łącznie bez pracy przez okres ponad 12 miesięcy

w ciągu ostatnich 2 lat, których w końcu grudnia 2008 r. było 45,8 tys. (46,9% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych), osoby młode, tj. do 25 życia - 25,2 tys. (25,8% ogółu), osoby bez kwalifikacji zawodowych - 24,0 tys. (24,5% ogółu), osoby starsze, tj. powyżej 50 roku życia - 17,1 tys. (17,4% ogółu). Ponadto wśród zarejestrowanych bezrobotnych było 5,2 tys. osób niepełnosprawnych oraz 5,3 tys. osób samotnie wychowujących co najmniej jedno dziecko do 18 roku życia. W stosunku do grudnia 2007 r. liczba bezrobotnych znajdujących się w trudnej sytuacji na rynku pracy była niższa we wszystkich wyżej wymienionych kategoriach, a największy spadek odnotowano wśród długotrwale bezrobotnych - o 31,2% oraz osób bez kwalifikacji zawodowych - o 20,7%.

W grudniu 2008 r. **liczba nowo zarejestrowanych bezrobotnych** wyniosła **15,5 tys. osób**, wzrosła tym samym zarówno w ujęciu rocznym, jak i miesięcznym odpowiednio o: 36,0% i 3,5%.

Z ewidencji powiatowych urzędów pracy w omawianym miesiącu **wyłączono 11,0 tys. osób**, czyli o 1,5% więcej niż w grudniu 2007 r., ale o 2,5% mniej niż w listopadzie 2008 r. Głównym powodem wykreślenia z ewidencji było podjęcie pracy, co dotyczyło 4,6 tys. osób (tj. 42,1% ogółu wyrejestrowanych), w tym pracy niesubsydiowanej - 3,6 tys. osób. Ponadto 4,1 tys. bezrobotnych nie potwierdziło gotowości do pracy (36,9% ogółu wyłączonych z ewidencji). Szkolenie lub staż rozpoczęło 920 osób (8,4%). Jednocześnie 573 osoby (5,2%) dobrowolnie zrezygnowały ze statusu bezrobotnego.

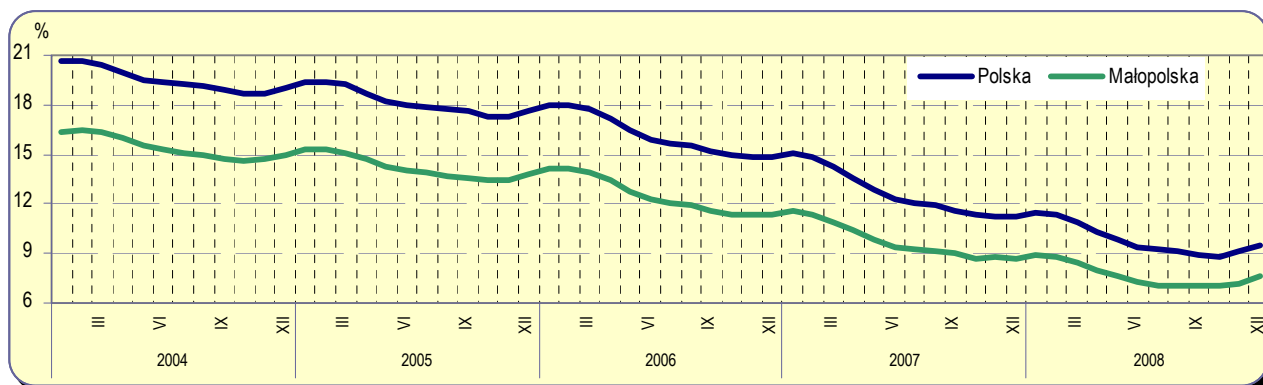
W 2008 r. do urzędów pracy zgłoszono 73,8 tys. propozycji zatrudnienia, tj. o 9,2% mniej niż w 2007 r.

W końcu grudnia 2008 r. powiatowe urzędy pracy posiadały **1,9 tys. ofert pracy**, tj. o ponad połowę (55,3%) mniej w relacji do analogicznego okresu roku poprzedniego i o 35,8% mniej niż w końcu listopada 2008 r. Wśród ogółu ofert 109 dotyczyło prac społeczno-użytecznych, 29 było propozycjami stażu, a 13 przygotowania zawodowego w miejscu pracy. Osobom niepełnosprawnym oferowano 158 propozycji zatrudnienia, natomiast bezrobotnym, którzy ukończyli naukę w ciągu ostatnich 12 miesięcy tylko 1.

Na 1 ofertę pracy w końcu miesiąca sprawozdawczego przypadały 52 osoby bezrobotne (w końcu grudnia 2007 r. - 27, w listopadzie 2008 r. - 32).

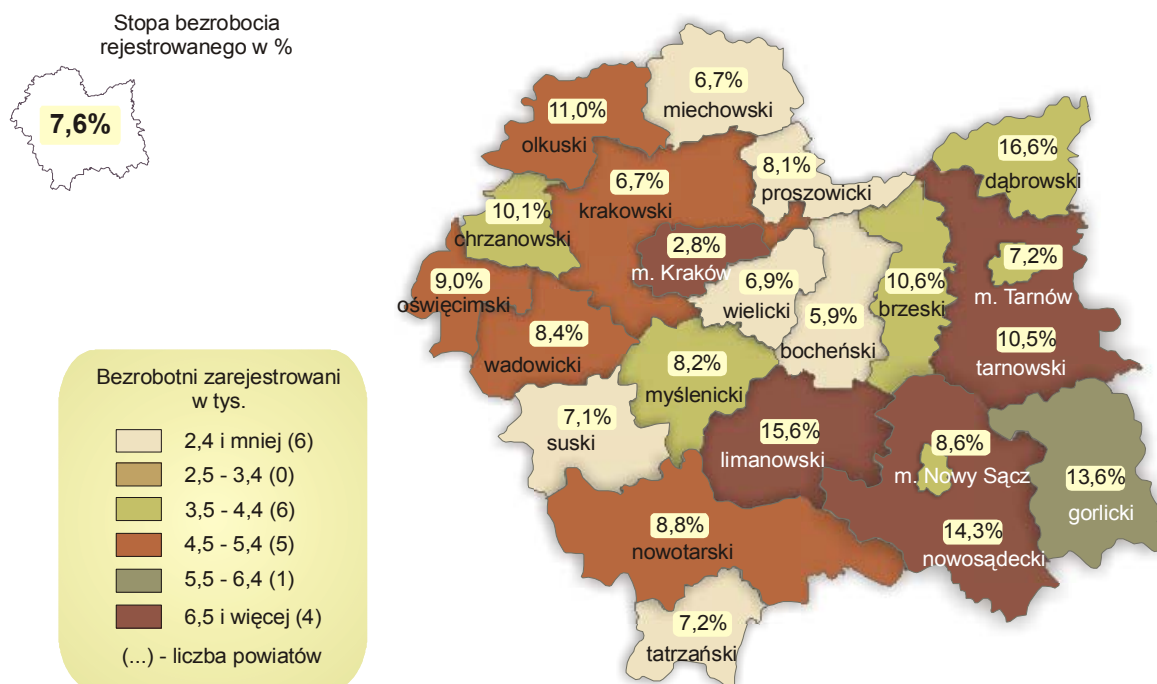
Stopa bezrobocia rejestrowanego w grudniu 2008 r. ukształtowała się na poziomie **7,6%** i w relacji do analogicznego okresu 2007 r. zmniejszyła się o 1,1 pkt proc., natomiast w zestawieniu z listopadem 2008 r. wzrosła o 0,4 pkt proc. W ujęciu regionalnym Małopolska zajmowała czwarte miejsce za Wielkopolską (6,4%), Śląskiem (6,9%) i Mazowszem (7,3%). W kraju stopa bezrobocia wyniosła 9,5%.

Stopa bezrobocia rejestrowanego
Stan w końcu miesiąca

W województwie małopolskim stopa bezrobocia obniżyła się w ujęciu rocznym w większości powiatów i miast na prawach powiatu (z wyjątkiem powiatów proszowickiego, myślenickiego oraz miasta Tarnowa). Najwyższą stopę bezrobocia odnotowano w powiecie dąbrowskim (16,6%), a najniższą w Krakowie (2,8%). Najkorzystniejsze zmiany stopy bezrobocia w relacji do grudnia 2007 r. wystąpiły w powiatach: nowosądeckim (spadek o 3,7 pkt proc.), gorlickim (o 2,8 pkt proc.), chrzanowskim (o 2,6 pkt proc.) oraz wielickim (o 2,1 pkt proc.). W miastach na prawach powiatu stopa bezrobocia była niższa: w Nowym Sączu o 1,1 pkt proc., w Krakowie o 1,0 pkt proc., natomiast w Tarnowie wzrosła o 0,4 pkt. proc. W odniesieniu do listopada 2008 r. stopa bezrobocia zwiększyła się w większości powiatów.

Bezrobocie rejestrowane w 2008 r. Stan w końcu grudnia

W okresie styczeń-grudzień 2008 r. w ramach **aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu** na szkolenia lub staż skierowano 21,8 tys. bezrobotnych (o 2,6% więcej niż w 2007 r.), prace interwencyjne podjęło 2,9 tys. osób (o 17,2% mniej niż w ub. roku), a 1,6 tys. zatrudniono przy robotach publicznych (spadek o 7,0%). Działalność gospodarczą rozpoczęło 4,1 tys. osób (o 28,3% więcej niż przed rokiem).

W grudniu 2008 r. szkolenie lub staż rozpoczęło 920 osób (w tym 642 kobiety), czyli o 50,3% więcej niż w analogicznym okresie 2007 r. Do prac interwencyjnych skierowano 168 osób (w tym 117 kobiet), a do robót publicznych 27 (12 kobiet).

W końcu miesiąca sprawozdawczego spośród ogółu zarejestrowanych bezrobotnych 4,8 tys. osób zadeklarowało się jako poszukujące pracy, tj. 4,9% ogółu (w grudniu 2007 r. osoby takie stanowiły 4,0%, a w listopadzie 2008 r. 5,1%).

Z danych na koniec grudnia 2008 r. wynika, że 32 zakłady pracy planują w najbliższym czasie zwolnienia 2,5 tys. pracowników, w tym 30 przedsiębiorstw z sektora prywatnego - 2,4 tys. osób. W 2007 roku o takich działaniach informowało łącznie 18 zakładów w stosunku do 0,9 tys. pracowników.

Wydatki Funduszu Pracy w 2008 r. wyniosły 316,4 mln zł. Niemal 60% tej sumy (189,2 mln zł) przeznaczono na programy promocji zatrudnienia, w ramach których 77,9 mln zł wydano na stypendia i składki na ubezpieczenia społeczne, 53,1 mln zł na podjęcie działalności gospodarczej, a 17,8 mln zł na refundację kosztów wyposażenia i doposażenia stanowisk pracy. Na zasiłki dla bezrobotnych wydatkowano 108,3 mln zł, w tym na składki na ubezpieczenia społeczne - 21,7 mln zł. Ze środków pozyskanych z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej 61,7 mln zł przeznaczono na wdrażanie Sektorowego Programu Operacyjnego - Rozwój Zasobów Ludzkich oraz Programu Operacyjnego - Kapitał Ludzki, w ramach których 58,9 mln zł przeznaczono na projekty Działanie 6.1 Poprawa dostępu do zatrudnienia oraz wspieranie aktywności zawodowej w regionie, 1,5 mln zł wydatkowano na projekty Działanie 1.2 Perspektywy dla młodzieży, a 1,3 mln zł na projekty Działanie 1.3 Przeciwdziałanie i zwalczanie długotrwałego bezrobocia.

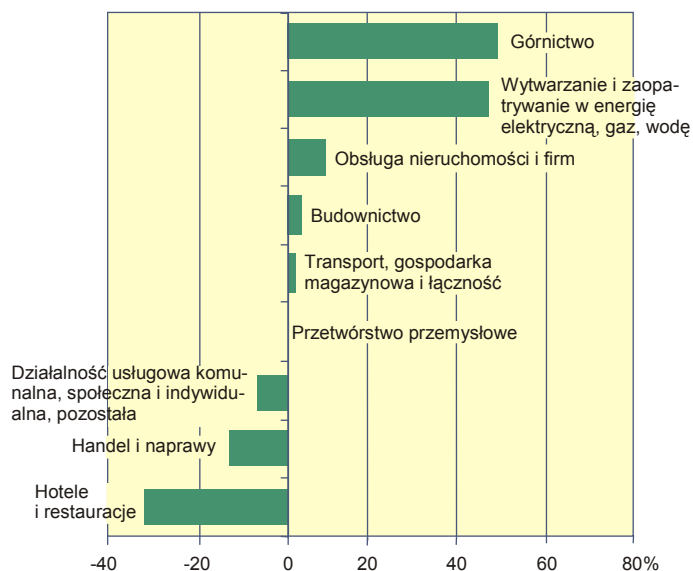
WYNAGRODZENIA

Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw w 2008 r. rosły nieznacznie wolniej niż rok wcześniej. W okresie styczeń-kwiecień oraz lipiec-wrzesień notowano dwucyfrowe tempo wzrostu płac, pomimo tego przeciętne wynagrodzenia były nadal niższe niż średnia krajowa.

W okresie I-XII 2008 r. **przeciętne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw** wyniosło **2902,98 zł**, tym samym zwiększyło się o 10,3% w porównaniu z rokiem poprzednim, wobec zwyżki o 10,8% w 2007 r. *W kraju średnia płaca wzrosła o 10,1% do kwoty 3179,01 zł*, co oznacza, że była wyższa niż w Małopolsce o 9,5%. W sektorze publicznym wynagrodzenia wzrosły o 9,0% (wobec 8,8% w 2007 r.), podczas gdy w sektorze prywatnym zwiększyły się o 10,8% (rok wcześniej o 11,4%). Wyższe wynagrodzenie otrzymywali nadal pracownicy sektora publicznego - 3512,36 zł, podczas gdy w jednostkach prywatnych średnia płaca wyniosła 2819,61 zł.

W stosunku do 2007 r. zarobki zwiększyły się we wszystkich sekcjach PKD, w tym zwłaszcza w budownictwie - o 14,7% (w 2007 r. - o 16,9%), obsłudze nieruchomości i firm - o 12,5% (13,6% w roku poprzednim) oraz w górnictwie - o 12,4% (rok wcześniej - o 8,0%).

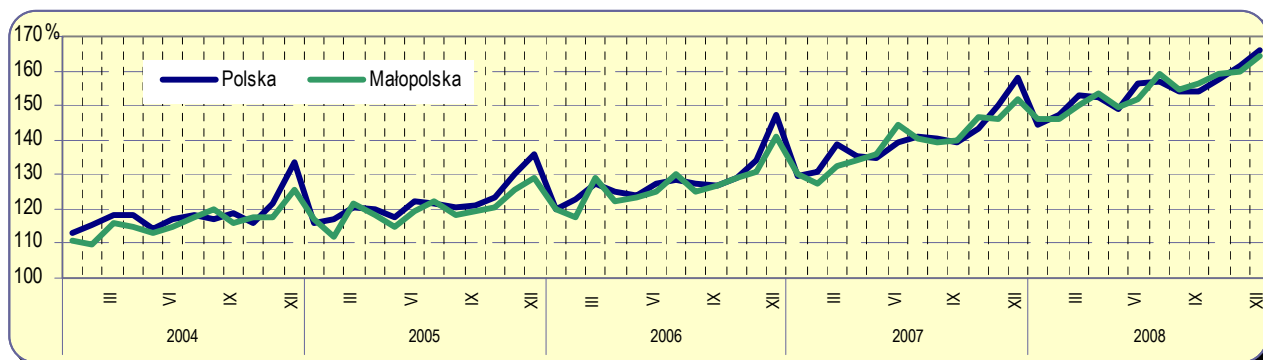
Odchylenia przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń brutto od średniej płacy w województwie w okresie I-XII 2008 r.

W przetwórstwie przemysłowym, w którym wynagrodzenie było wyższe w ujęciu rocznym o 9,3% (wobec 10,2% w 2007 r.), odnotowano zwiększenie płac we wszystkich działach, z wyjątkiem przetwarzania odpadów (spadek o 1,6%). Największy wzrost miał miejsce w zakładach produkujących pozostały sprzęt transportowy (o 23,8%). Biorąc pod uwagę płace w działach przetwórstwa przemysłowego o dużym udziale w ogólnym zatrudnieniu, najwyższy wzrost wystąpił w produkcji maszyn i urządzeń (o 14,8%) oraz wyrobów z pozostałych surowców niemetalicznych (o 13,2%).

W 2008 r. wynagrodzenie wyższe od średniego w województwie odnotowano w: górnictwie (4354,95 zł), wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, wodę (4295,28 zł), obsłudze nieruchomości i firm (3189,31 zł), budownictwie (3030,15 zł), transporcie, gospodarce magazynowej i łączności (2959,91 zł), a także w przetwórstwie przemysłowym (2903,10 zł). Płace poniżej przeciętnej otrzymywali zatrudnieni w sekcjach: hotele i restauracje (1994,86 zł), handel i naprawy (2539,46 zł) oraz działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała (2732,73 zł).

Dynamika przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw (przeciętne miesięczne 2000=100)

Czas przepracowany w sektorze przedsiębiorstw w okresie I-XII 2008 r. wyniósł 691,8 mln godzin, czyli o 3,3% więcej w odniesieniu do analogicznego okresu 2007 r. (podobnie w roku poprzednim). Czas przepracowany w sektorze prywatnym zwiększył się o 3,8%, a w sektorze publicznym obniżył się o 0,1%. Tak jak rok wcześniej, najwięcej godzin przepracowano w przetwórstwie przemysłowym - 272,5 mln (39,4% ogółu) oraz w handlu i naprawach - 176,3 mln (25,5%). Czas przepracowany zwiększył się najbardziej w budownictwie (o 9,1%), a także w transporcie, gospodarce magazynowej i łączności (o 6,4%). Krócej niż rok wcześniej pracowano w sekcji wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę (o 0,3%) oraz w górnictwie (o 1,7%).

Przeciętne wynagrodzenie godzinowe wyniosło 20,31 zł i zwiększyło się w skali roku o 12,1% (w 2007 r. o 12,0%). W sektorze publicznym za przepracowaną godzinę płacono średnio 24,51 zł (o 8,5% więcej niż przed rokiem), a w prywatnym 19,73 zł (o 12,9% więcej). Najwięcej za godzinę pracy płacono w sekcjach: wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę - 30,03 zł oraz górnictwo - 29,51 zł, a najmniej w hotelach i restauracjach - 13,58 zł. W ciągu roku przeciętne wynagrodzenie godzinowe wzrosło we wszystkich sekcjach, a najbardziej w górnictwie i budownictwie - po 15,8%.

W g r u d n i u 2008 r. przeciętne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w województwie małopolskim wyniosło 3069,65 zł i było o 10,2% niższe od średniego w kraju. Grudniowa płaca wzrosła w skali roku o 8,3%, a w porównaniu z listopadem 2008 r. o 2,9%. *W Polsce przeciętne wynagrodzenie wyniosło 3419,82 zł i było wyższe zarówno w ujęciu rocznym, jak i w skali miesiąca, odpowiednio o: 5,4% i 3,0%.*

MIESZKANIA

Wzrost efektów budownictwa mieszkaniowego odnotowany w Polsce w okresie I-XII 2008 r. znalazł swoje odzwierciedlenie również w województwie małopolskim, na terenie którego tempo wzrostu liczby nowo oddanych mieszkań było nawet wyższe niż w kraju.

Według wstępnych danych w 2008 r. w Małopolsce przekazano **do użytkowania 15,9 tys. nowych mieszkań**, tj. o 28,4% więcej niż w roku poprzednim. W strukturze własnościowej mieszkań największy udział miały realizacje indywidualne - 50,7%, tj. 8,1 tys. mieszkań (w 2007 r. - 58,2%, czyli 7,2 tys. mieszkań) oraz przeznaczone na sprzedaż lub wynajem - 45,2%, tj. 7,2 tys. mieszkań (rok wcześniej 39,3%, tj. 4,9 tys. mieszkań). W ramach budownictwa komunalnego wybudowano 279 lokali mieszkaniowych, które stanowiły 1,8% ogółu (w 2007 r. - 112, tj. 0,9% ogółu). Poza wymienionymi formami budownictwa, przekazano ponadto 371 nowych mieszkań: 248 w ramach budownictwa społecznego czynszowego, 120 spółdzielczych oraz 3 zakładowe.

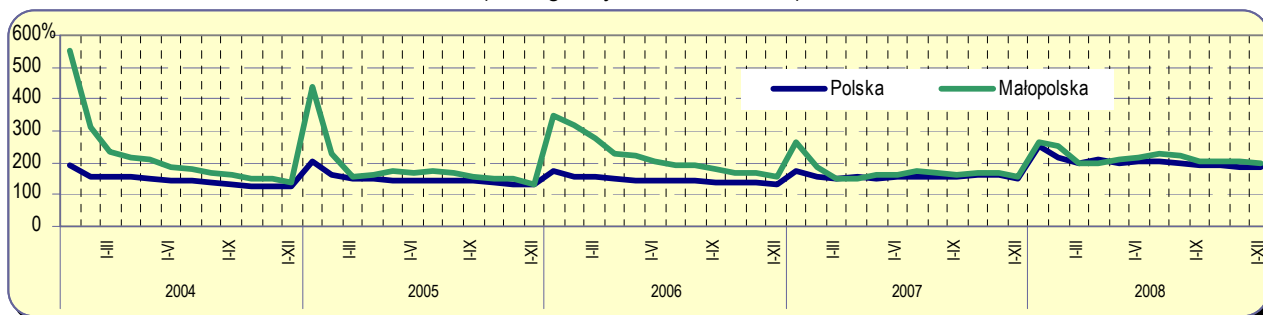
Wśród najważniejszych form budownictwa mieszkaniowego od kilku lat widoczny jest stały wzrost liczby mieszkań realizowanych przez inwestorów budujących na sprzedaż lub wynajem. Liczba nowo oddanych mieszkań deweloperskich zwiększyła się w ujęciu rocznym niemal o połowę (*podobnie w kraju*), a w odniesieniu do 2006 r. o 67,3%. W budownictwie indywidualnym występują podobne tendencje, choć są nieco mniej wyraźne niż w budownictwie komercyjnym. W odniesieniu do roku 2007 liczba mieszkań przekazanych przez inwestorów indywidualnych zwiększyła się o 11,9% (*w Polsce o 15,3%*), a do roku 2006 o 40,9%. Natomiast efekty budownictwa spółdzielczego były prawie dwukrotnie wyższe niż przed rokiem, ale w dalszym ciągu znacznie niższe niż dwa lata temu i w latach wcześniejszych.

Łączna **powierzchnia użytkowa mieszkań przekazanych do użytkowania** w okresie I-XII 2008 r. wyniosła 1650,5 tys. m², tym samym zwiększyła się w ujęciu rocznym o 18,9%. Przeciętnie na 1 mieszkanie przypadało 103,7 m² i było to o ponad 8 m² mniej niż przed rokiem. Największą powierzchnię użytkową posiadały mieszkania w budownictwie indywidualnym - 143,0 m² (w 2007 r. - 146,9 m²). Powierzchnia użytkowa mieszkania przeznaczonego na sprzedaż lub wynajem wynosiła 64,9 m² (wobec 64,4 m² w roku poprzednim), a spółdzielczego - 51,7 m² (rok wcześniej - 54,4 m²).

W 2008 r. w województwie małopolskim **wydano pozwolenia na budowę 25,1 tys. mieszkań**, tj. więcej o 1,9% niż rok wcześniej i o 31,9% niż w 2006 r. Deweloperzy budujący na sprzedaż lub wynajem otrzymali pozwolenia na realizację - 13,8 tys. mieszkań (o 4,7% więcej niż w 2007 r.), a inwestorzy indywidualni - 11,0 tys. (wzrost o 3,4%). W omawianym okresie **rozpoczęto budowę 19,0 tys. mieszkań**, czyli o 15,8% mniej niż rok wcześniej, ale o 10,0% więcej niż w 2006 r. Inwestorzy indywidualni zaczęli budowę 11,5 tys. mieszkań, a deweloperzy - 7,3 tys.

Według wstępnych danych w ciągu 2008 r. najczęściej mieszkań oddano do użytkowania w powiatach krakowskim (1,9 tys.), wielickim (1,0 tys.) oraz tarnowskim (0,6 tys.). Niemal 90% lokali mieszkaniowych wybudowanych w miastach na prawach powiatu powstało w Krakowie. Podobne trendy dają się zauważyć w liczbie mieszkań, na budowę których wydano pozwolenia oraz ilości mieszkań, których budowę rozpoczęto. W powiatach krakowskim i wielickim wydano pozwolenia na budowę, odpowiednio: 2,7 tys. i 1,4 tys. mieszkań. Mieszkań, których budowę rozpoczęto było w tych powiatach, odpowiednio: 2,7 tys. i 0,9 tys. Równocześnie w Krakowie wydano pozwolenia na budowę 12,1 tys. mieszkań i rozpoczęto budowę 7,6 tys. nowych lokali mieszkaniowych. Na terenie Krakowa i jego strefy podmiejskiej (tj. powiatów krakowskiego i wielickiego), liczba mieszkań, na realizację których wydano pozwolenia stanowiła 64,6% ogółu, a mieszkań, których budowę rozpoczęto - 59,2%.

Dynamika mieszkań oddanych do użytkowania
(analogiczny okres 2000=100)

W g r u d n i u 2008 r. w Małopolsce przekazano do użytkowania 2652 mieszkania, których przeciętna powierzchnia użytkowa wynosiła 113,4 m². W skali roku liczba nowych realizacji zwiększyła się prawie dwukrotnie (*w kraju o 80,3%*).

Na ogólną liczbę nowych mieszkań złożyły się realizacje indywidualne - 1555 (58,6%), a także wykonane przez deweloperów budujących na sprzedaż lub wynajem - 1012 (38,2%) oraz 85 mieszkań społecznych czynszowych (3,2%).

W omawianym miesiącu wydano pozwolenia na budowę 1307 nowych mieszkań (o 0,7% więcej niż przed rokiem), z których 735 planowali zrealizować inwestorzy indywidualni. Rozpoczęto budowę 364 mieszkań, tj. o 65,5% mniej niż w grudniu 2007 r.

PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ

Według stanu w dniu 31 XII 2008 r. na terenie województwa małopolskiego w **rejestrze KRUPGN-REGON** zarejestrowanych było **301,6 tys. podmiotów gospodarki narodowej** (bez osób prowadzących indywidualne gospodarstwa rolne), tj. o 2,6% więcej niż przed rokiem. Na zwiększenie ogólnej liczby podmiotów wpłynął sektor prywatny, w którym odnotowano wzrost o 3,0%. W sektorze publicznym na przestrzeni roku ubyło 688 podmiotów, co przekłada się na 7,8% spadek.

Struktura podmiotów gospodarki narodowej według sektorów i sekcji PKD w 2008 r.
(stan w dniu 31 XII)

Koniunktura gospodarcza znajduje odzwierciedlenie w rosnącej liczbie podmiotów w poszczególnych sekcjach PKD. W ujęciu rocznym zwiększyła się liczba firm należących m.in. do sekcji: budownictwo (o 10,5%), wytwarzanie

i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę (o 9,7%) oraz górnictwo (o 8,5%). Niewielki spadek wystąpił w przetwórstwie przemysłowym (o 0,6%), a także w handlu i naprawach (o 0,4%).

W końcu grudnia 2008 r. rejestr REGON obejmował 72,7 tys. osób prawnych i jednostek organizacyjnych niemających osobowości prawnej, których liczba systematycznie rośnie od kilku lat. Wśród nich było 19,5 tys. spółek handlowych (ich liczba zwiększyła się o 5,1% w ujęciu rocznym), w tym 3,4 tys. z udziałem kapitału zagranicznego (wzrost o 4,7%). Mniej niż przed rokiem (o 0,2%) było spółek cywilnych - 26,9 tys. Liczba przedsiębiorstw państwowych zmalała o 26,7% do 33 w końcu 2008 r., a liczba spółdzielni zmniejszyła się o 3,6% do 1130.

Sektor prywatny skupiał 97,3% wszystkich podmiotów gospodarczych. Dominowały jednostki prowadzone przez osoby fizyczne (228,9 tys.), które stanowiły 75,9% ogółu firm. W 2008 r., drugi rok z rzędu, odnotowano wzrost liczby osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą (o 2,8% w stosunku do 2007 r.).

Ze względu na podstawowy rodzaj prowadzonej działalności najwięcej jednostek w końcu 2008 r. działało w sekcjach: handel i naprawy - 86,5 tys. (28,7% ogółu), obsługa nieruchomości i firm - 45,8 tys. (15,2%), budownictwo - 37,8 tys. (12,5%) oraz przetwórstwo przemysłowe - 32,8 tys. (10,9%).

W przekroju terytorialnym największą liczbę podmiotów odnotowano na terenie Krakowa - 35,0% ogółu (tj. 105,6 tys. jednostek) oraz w powiatach: krakowskim (21,4 tys.), wadowickim (15,2 tys.), oświęcimskim i nowotarskim (po 12,9 tys.), a najmniej w powiatach: dąbrowskim, proszowickim i miechowskim (od 2,6 do 4,0 tys. firm).

W g r u d n i u 2008 r. w województwie małopolskim zarejestrowało się 2001 podmiotów (o 3,0% mniej niż przed rokiem), w tym 99,4% to jednostki sektora prywatnego. Podmioty te w większości zarejestrowano w sekcjach: handel i naprawy - 473, obsługa nieruchomości i firm - 422 oraz budownictwo - 308 firm. Równocześnie w omawianym miesiącu wyrejestrowały się 1654 podmioty (w grudniu 2007 r. - 1307), najwięcej z sekcji charakteryzujących się dużą rotacją, czyli: handel i naprawy (524 jednostki), obsługa nieruchomości i firm (227) i budownictwo (192).

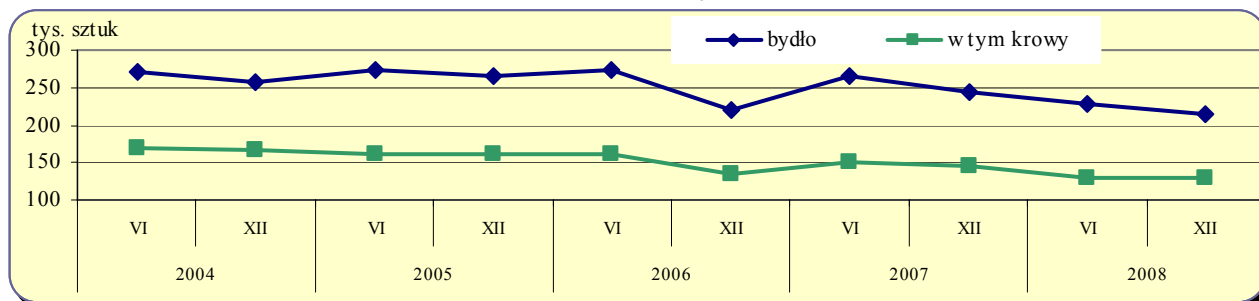
ROLNICTWO

POGŁÓWIE ZWIERZĄT GOSPODARSKICH

W grudniu 2008 r. **pogłowie bydła** w województwie małopolskim liczyło **215,0 tys. sztuk**, co stanowiło 3,9% pogłowia krajowego (przed rokiem 4,5%). W skali roku stan pogłowia ogółem zmniejszył się o 12,0% (o 29,2 tys. sztuk). Pogłowie obniżyło się we wszystkich grupach produkcyjno-użytkowych stada, przy czym najbardziej, bo o 18,4% wśród cieląt w wieku poniżej 1 roku. W relacji do stanu odnotowanego w czerwcu 2008 r. spadek pogłowia bydła ogółem wyniósł 6,1% (14,0 tys. sztuk), przy czym cieląt w wieku poniżej 1 roku było mniej o 17,0%.

Pogłowie krów spadło w porównaniu z grudniem 2007 r. o 11,4% (o 16,5 tys. sztuk) do poziomu 128,6 tys. sztuk, a w stosunku do stanu w czerwcu 2008 r. zmniejszyło się o 0,9% (o 1,2 tys. sztuk).

Stan pogłowia bydła
Stan w miesiącu

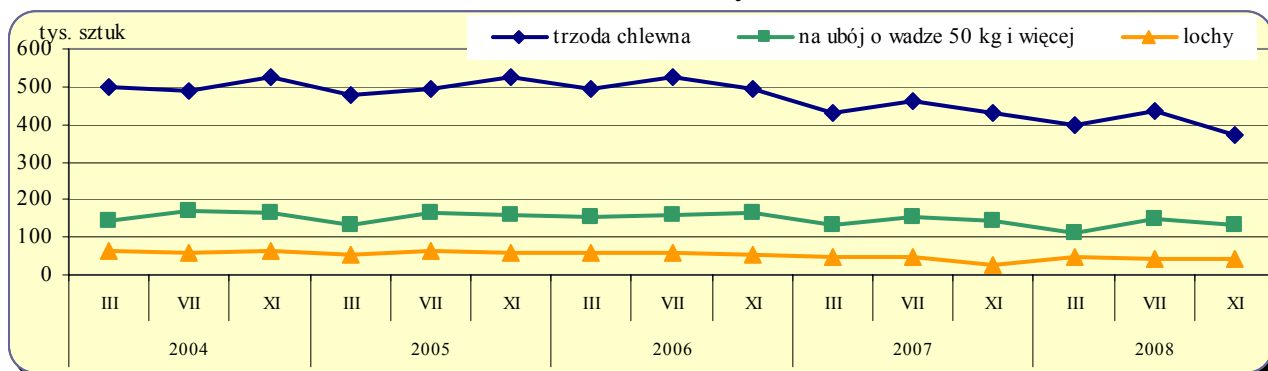

W strukturze rodzajowej pogłowia bydła w grudniu 2008 r. przeważało bydło w wieku 2 lat i więcej (64,1% ogółu, wzrost udziału w ujęciu rocznym o 1,6 pkt proc.). Udział cieląt w wieku poniżej 1 roku obniżył się o 1,6 pkt proc., a młodego bydła w wieku 1-2 lata pozostał na niezmiennym poziomie.

W gospodarstwach indywidualnych hodowano 209,4 tys. sztuk bydła, tj. o 12,3% mniej niż w grudniu 2007 r. i o 6,3% mniej w relacji do czerwca 2008 r. Stanowiło to 97,4% ogółu pogłowia w województwie (w 2007 r. - 97,9%).

Pogłowie trzody chlewnej w województwie małopolskim według stanu w końcu listopada 2008 r. liczyło **370,1 tys. sztuk** (96,9% ogółu trzody znajdowało się w gospodarstwach indywidualnych), co stanowiło 2,6% pogłowia krajowego. Było ono o 13,8% mniej liczne niż w końcu listopada 2007 r. i o 15,2% mniejsze niż w końcu lipca 2008 r. W stosunku rocznym zmniejszyła się liczebność wszystkich grup wagowo-użytkowych stada świń.

Stan pogłowia trzody chlewnej
Stan w końcu miesiąca

W strukturze rodzajowej, na przestrzeni roku, zwiększył się udział trzody chlewnej o wadze 50 kg i więcej z przeznaczeniem zarówno na ubój (o 2,1 pkt proc.), jak i na chów (o 0,8 pkt proc.), a obniżył udział prosiąt o wadze do 20 kg (o 2,8 pkt proc.) oraz warchlaków o wadze od 20 kg do 50 kg (o 0,2 pkt proc.).

Według stanu w grudniu 2008 r. **pogłowie owiec** w Małopolsce liczyło **86,0 tys. sztuk** i było mniejsze zarówno w ujęciu rocznym, jak i w relacji do stanu w czerwcu 2008 r., odpowiednio o: 7,4% i 19,8%. Maciorki stanowiły 83,7% ogółu stada owiec (przed rokiem - 72,1%). Na gospodarstwa indywidualne przypadało 98,9% ogółu pogłowia w województwie. Pogłowie owiec w Małopolsce stanowiło 31,9% stanu krajowego (rok wcześniej - 29,4%).

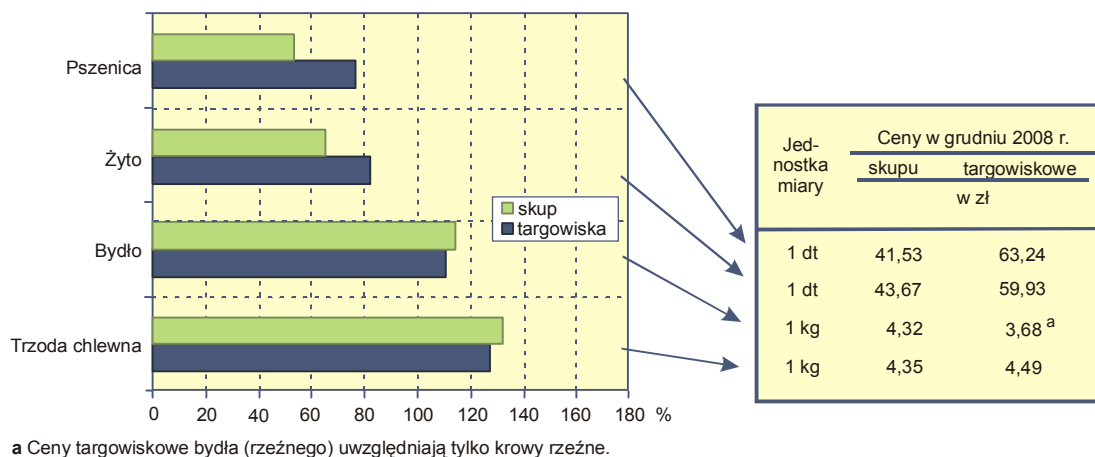
CENY NA RYNKU ROLNYM ¹

W grudniu 2008 r. za 1 dt **pszenicy** w skupie płacono przeciętnie 41,53 zł, tj. o 47,3% mniej niż rok wcześniej, ale o 1,3% więcej niż w listopadzie 2008 r. Na rynku targowiskowym cena pszenicy (63,24 zł/dt) była niższa zarówno w ujęciu rocznym, jak i w odniesieniu do poprzedniego miesiąca, odpowiednio o: 24,2% i 1,1%.

W miesiącu sprawozdawczym 1 dt **żyta** w skupie kosztowała średnio 43,67 zł, co oznacza, że cena tego zboża obniżyła się w porównaniu z analogicznym okresem 2007 r. o 34,6%. Na targowiskach średnia cena żyta wynosiła 59,93 zł/dt, co oznacza spadek o 19,2% w ujęciu rocznym, ale wzrost o 5,4% w porównaniu z listopadem 2008 r.

Cena **ziemniaków jadalnych** w obrocie targowiskowym wynosząca 63,86 zł/dt wzrosła zarówno w relacji do grudnia 2007 r., jak i do listopada 2008 r., odpowiednio o: 7,1% i 1,6%.

Dynamika cen skupu i cen targowiskowych niektórych produktów rolnych w grudniu 2008 r.
(grudzień 2007=100)

¹ Ceny skupu produktów rolnych podano bez podatku VAT.

Za 1 kg **żywca wieprzowego** w skupie płacono średnio 4,35 zł, tj. więcej tak w ujęciu rocznym, jak i w skali miesiąca, odpowiednio o: 30,6% i 1,9%. Podobnie było na targowiskach, gdzie cena omawianego żywca wzrosła odpowiednio o: 25,4% i 0,7% do poziomu 4,49 zł/kg.

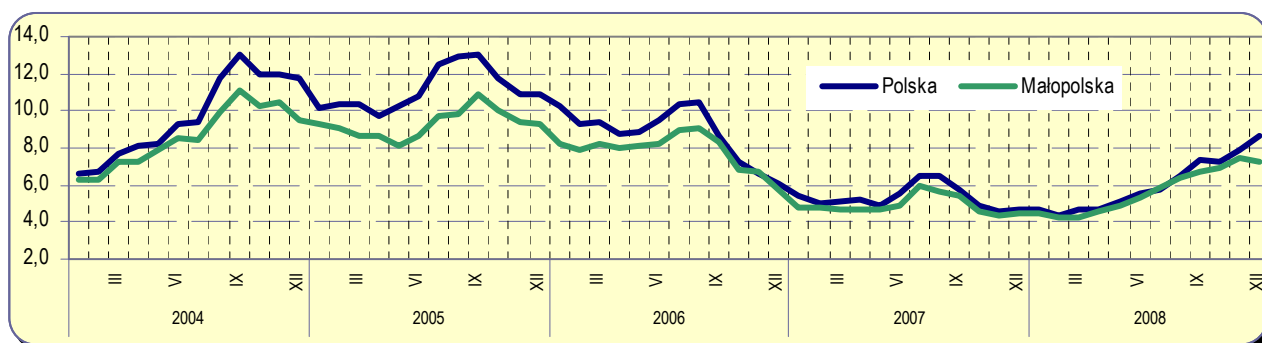
Przeciętna cena skupu 1 kg **żywca wołowego** wynosiła 4,32 zł i wzrosła w stosunku rocznym o 14,3%, a w relacji do poprzedniego miesiąca - o 4,6%. Na rynku targowiskowym żywiec wołowy (krowy rzeźne) kosztował średnio 3,68 zł/kg, tj. o 10,5% więcej niż w grudniu 2007 r., ale o 1,6% mniej niż w listopadzie 2008 r.

Cena skupu **żywca rzeźnego drobiowego** wynosząca 2,89 zł/kg obniżyła się zarówno w skali roku, jak i miesiąca, odpowiednio o: 1,7% i 4,3%.

Mleko krowie w skupie kosztowało średnio 0,87 zł/l, tj. o 19,7% mniej niż w grudniu 2007 r. i o 1,9% mniej niż w listopadzie 2008 r.

Ceny **zwierząt gospodarskich** na targowiskach wzrosły w ujęciu rocznym w przypadku prosięcia na chów - o 61,9% do kwoty 154 zł/szt, natomiast obniżyły się ceny krowy dojnej oraz jałówki jednorocznej, odpowiednio o: 6,1% (1986 zł/szt) i 4,1% (1463 zł/szt).

Relacja cen skupu żywca wieprzowego do cen żyta na targowiskach

W grudniu 2008 r. w ujęciu rocznym znacznie poprawiła się opłacalność chowu trzody chlewnej mierzona relacją cen skupu żywca wieprzowego do targowiskowych cen żyta, odpowiednio z 4,5 do 7,3. W odniesieniu do listopada 2008 r. relacja ta pogorszyła się o 0,2 pkt (w Polsce wzrosła z 7,9 do 8,6).

SKUP PRODUKTÓW ROLNYCH

W miesiącu sprawozdawczym w Małopolsce skupiono łącznie 524,7 t ziarna **zbóż podstawowych**, tj. mniej zarówno w skali roku, jak i w stosunku do poprzedniego miesiąca, odpowiednio o: 63,5% i 65,2%. Skup pszenicy (371,0 t) był niższy o 69,4% w ujęciu rocznym i o 74,0% w skali miesiąca. Żyta skupiono 60,0 t, tj. o 17,6% więcej w relacji do grudnia 2007 r.

Skup **żywca rzeźnego** w wadze żywej (bydła, cieląt, trzody chlewnej, owiec, koni i drobiu) wyniósł 4494,1 t i obniżył się o 11,0% w stosunku rocznym, ale był o 2,2% wyższy niż w listopadzie 2008 r. Żywca wieprzowego (1403,9 t) skupiono o 16,7% mniej w skali roku, ale o 8,6% więcej niż miesiąc wcześniej. Skup żywca wołowego (890,1 t) obniżył się zarówno w ujęciu rocznym, jak i w porównaniu z listopadem 2008 r., odpowiednio o: 27,0% i 10,0%. Żywca drobiowego skupiono 2155,3 t, czyli więcej o 4,6% niż rok wcześniej i o 4,7% niż w listopadzie 2008 r.

Skup **mleka krowiego** wynoszący w grudniu 2008 r. 11,1 mln litrów był o 0,8% wyższy niż rok wcześniej i o 1,0% wyższy niż w miesiącu poprzednim.

PRZEMYSŁ

Dynamika produkcji sprzedanej przemysłu, przyjmując za punkt odniesienia przeciętną miesięczną 2000 r., systematycznie wzrastała, zarówno w Polsce, jak i województwie małopolskim, przy czym w 2008 r. tempo wzrostu w Małopolsce było wyższe względem średniej krajowej.

W okresie I-XII 2008 r. **produkcja sprzedana przemysłu w województwie małopolskim** zamknęła się kwotą **56121,5 mln zł**, tj. o 10,6% wyższą od uzyskanej w roku poprzednim (wobec 12,9% w 2007 r.). *W kraju odnotowano wzrost*

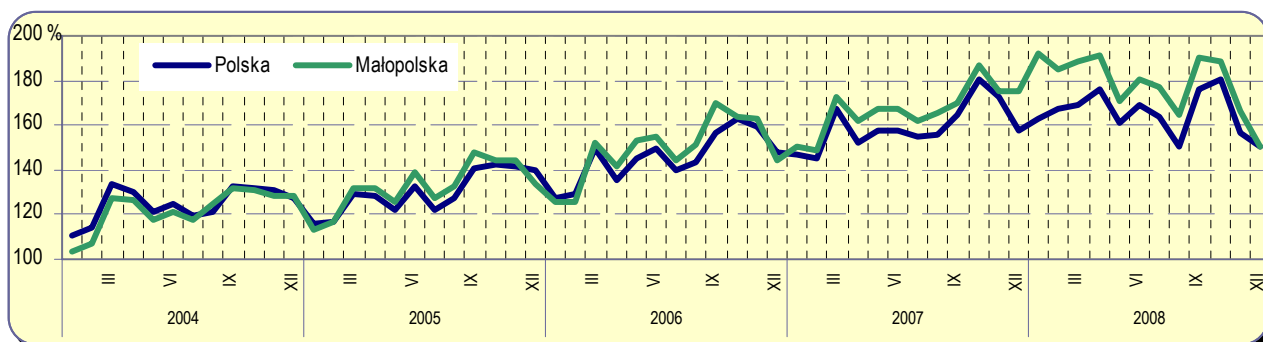
rzędu 3,5% (przed rokiem 9,7%). Biorąc pod uwagę poszczególne miesiące, najwyższą dynamikę produkcji względem 2007 r. odnotowano w styczniu, lutym, kwietniu i wrześniu (odpowiednio: 28,0%, 24,5%, 17,7% i 11,8%), a jej spadek w sierpniu - o 0,9%, listopadzie - o 4,8% i grudniu - o 14,1%.

Na wyższy poziom przychodów ze sprzedaży wyrobów i usług wpłynął m.in. wzrost produkcji sprzedanej w przetwórstwie przemysłowym (o 11,0%, wobec 13,8% w 2007 r.). W wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, wodę przychody wzrosły o 6,5% (rok wcześniej o 4,0%), a w górnictwie - o 3,1% (wobec spadku o 0,3% w 2007 r.).

W 2008 r. produkcja przemysłowa w stosunku do poprzedniego roku zwiększyła się w większości działów, przy czym najbardziej w jednostkach produkujących: sprzęt i urządzenia radiowe, telewizyjne i telekomunikacyjne (o 56,8%), pojazdy samochodowe, przyczepy i naczepy (o 56,7%), metale (o 25,1%) oraz pozostały sprzęt transportowy (o 23,2%). Ubiegłorocznego poziomu nie osiągnięto m.in. w przedsiębiorstwach zajmujących się włókiennictwem (spadek o 44,9%), przetwarzaniem odpadów (o 22,1%), a także produkcją mebli, pozostałą działalnością produkcyjną (o 16,5%).

W porównaniu z 2007 r. w strukturze produkcji sprzedanej przemysłu zmniejszył się udział przetwórstwa przemysłowego z 90,7% do 89,5% oraz górnictwa z 1,9% do 1,7%. Udział wytwarzania i zaopatrywania w energię elektryczną, gaz, wodę wzrósł z 7,4% do 8,8%. Znaczną część przychodów ze sprzedaży wyrobów i usług wypracowały przedsiębiorstwa zajmujące się produkcją: artykułów spożywczych i napojów - 14,1% (wzrost w ujęciu rocznym o 0,1 pkt proc.), pojazdów samochodowych, przyczep i naczep - 12,4% (wzrost o 3,6 pkt proc.), wyrobów z metali - 8,4% (spadek o 0,3 pkt proc.), wyrobów chemicznych - 8,1% (wzrost o 0,3 pkt proc.), wytwarzaniem i zaopatrywaniem w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę - 7,8% (wzrost o 1,3 pkt proc.) oraz produkcją metali - 7,7% (wzrost o 0,1 pkt proc.).

Dynamika produkcji sprzedanej przemysłu
(przeciętna miesięczna 2000=100; ceny stałe)

Z wyrobów objętych badaniem w przedsiębiorstwach dużych, tj. o liczbie pracujących powyżej 49 osób, w 2008 r. odnotowano wzrost produkcji w ujęciu rocznym m.in.: smalcu (o 81%), wędlin drobiowych (o 71%), świeżego lub chłodzonego mięsa wołowego i cielęcego (o 65%), drzwi (o 54%), energii elektrycznej (o 37%), mięsa wieprzowego oraz szynki i łopatek wieprzowych (po 27%), mebli drewnianych do sypialni (o 27%). Niższa niż przed rokiem była produkcja m.in.: boczku wieprzowego, przetworów drobiowych, śmietany, jogurtu, kefiru, obuwia, książek, broszur, ulotek, mydła.

Wydajność pracy, mierzona produkcją sprzedaną na 1 zatrudnionego, wyniosła w okresie 12 miesięcy 2008 r. 305,2 tys. zł i była wyższa w stosunku do 2007 r. o 7,7% (rok wcześniej o 9,5%). Wyższa wydajność pracy w przemyśle była konsekwencją m.in. większego wzrostu produkcji sprzedanej (o 10,6%) niż przeciętnego zatrudnienia (o 2,7%). Przychody ze sprzedaży przypadające na 1 zatrudnionego w przetwórstwie przemysłowym wzrosły w ujęciu rocznym o 7,6%, w wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, wodę o 7,3%, a w górnictwie o 1,8%. Czas przepracowany ogółem w przemyśle wyniósł 310,5 mln godzin i zwiększył się o 0,8% (przed rokiem - o 2,0%).

W g r u d n i u 2008 r. produkcja sprzedana przemysłu wyniosła 3920,9 mln zł i była niższa zarówno w skali roku, jak i w odniesieniu do listopada 2008 r., odpowiednio o: 14,1% i o 9,8%. W kraju spadek w ujęciu rocznym wyniósł 4,4%, a w stosunku do listopada 2008 r. - 3,7%. W omawianym miesiącu zatrudnienie w przemyśle zmniejszyło się o 0,7% w stosunku do analogicznego okresu 2007 r., a wydajność pracy była niższa o 13,4%.

Z wyrobów objętych badaniem w grudniu 2008 r. w stosunku do analogicznego miesiąca 2007 r. odnotowano wzrost produkcji m.in.: świeżego lub chłodzonego mięsa wołowego i cielęcego (o 138%), płaszczy, skafandrów, wiatrów-

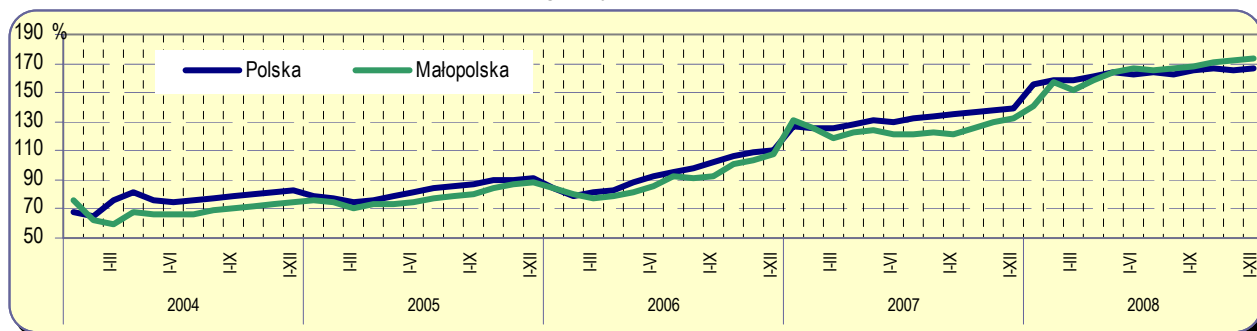
wek (o 83%), smalcu (o 57%), mięsa wieprzowego (o 55%), warzyw i owoców konserwowanych za pomocą octu lub kwasu octowego (o 46%), okien i ich ościeżnic z tworzyw sztucznych (o 38%), garniturów (o 23%), wód mineralnych i wód gazowanych (o 22%). Ubiegłorocznego poziomu nie osiągnięto w produkcji m.in.: boczku wieprzowego, dżemów, masła i śmietany, jogurtu, kefiru, pieczywa pszennego, bielizny pościelowej, bluzek i koszul damskich, obuwia, energii elektrycznej.

BUDOWNICTWO

W 2008 r. obserwowano dalszy, wyższy niż w poprzednich czterech latach, wzrost produkcji sprzedanej budownictwa. Szybsze niż w 2007 r. tempo wzrostu wystąpiło w okresie od czerwca do października (wzrost od 49,8% do 22,4%).

Przychody ze sprzedaży wyrobów i usług uzyskane przez **przedsiębiorstwa budowlane** w ciągu 12 miesięcy 2008 r. wyniosły **10785,6 mln zł** i tym samym zwiększyły się w porównaniu z analogicznym okresem poprzedniego roku o 30,9% (wobec 22,1% w 2007 r.). Wzrost przychodów odnotowano we wszystkich grupach jednostek należących do branży budowlanej, a największy dotyczył przedsiębiorstw zajmujących się wykonywaniem robót budowlanych wykończeniowych - o 74,8% oraz przygotowaniem terenu pod budowę - o 65,6%.

Dynamika produkcji sprzedanej budownictwa
(analogiczny okres 2000=100)

Produkcja budowlano-montażowa w okresie I-XII 2008 r. osiągnęła wartość **6121,3 mln zł**, co oznacza, że od czterech lat systematycznie wzrasta. W odniesieniu do poprzedniego roku wzrosła o 29,2% (w 2007 r. była wyższa o 16,1%). Jej udział w całokształcie przychodów ze sprzedaży budownictwa wyniósł 56,8%, podczas gdy rok wcześniej - 57,5%. Podobnie jak w budownictwie, także i w produkcji budowlano-montażowej zanotowano wzrost produkcji sprzedanej we wszystkich rodzajach podmiotów w niej skupionych. Przychody zwiększyły się najbardziej w przedsiębiorstwach wykonujących roboty budowlane wykończeniowe - o 51,4% oraz w jednostkach zajmujących się wznoszeniem budynków i budowli; inżynierią lądową i wodną - o 32,0%. Roboty o charakterze inwestycyjnym w produkcji budowlano-montażowej stanowiły 54,1%, tj. o 3,3 pkt proc. więcej niż w 2007 r.

Przedsiębiorstwa zajmujące się wznoszeniem budynków i budowli; inżynierią lądową i wodną miały, podobnie jak w latach poprzednich, największy udział w produkcji budowlano-montażowej, wynoszący 82,9% wobec 81,1% rok wcześniej.

Przychód ze sprzedaży przypadający na jednego zatrudnionego w budownictwie w 2008 r. wyniósł 313,7 tys. zł i zwiększył się w ujęciu rocznym o 18,8% (w 2007 r. był wyższy o 13,0%).

W g r u d n i u 2008 r. przedsiębiorstwa budowlane uzyskały przychody ze sprzedaży wyrobów i usług w kwocie 1207,2 mln zł, co oznacza wzrost o 7,3% w ujęciu rocznym i o 34,9% w stosunku do listopada 2008 r. Wartość produkcji budowlano-montażowej wyniosła 714,6 mln zł i była większa niż rok wcześniej o 3,5% oraz o 38,3% niż przed miesiącem. Roboty o charakterze inwestycyjnym stanowiły 50,6% wobec 46,2% przed rokiem.

Przychód ze sprzedaży przypadający na jednego zatrudnionego w budownictwie w grudniu 2008 r. wyniósł 34,7 tys. zł i był niższy od notowanego w grudniu 2007 r. o 2,5%, ale o 35,2% wyższy w porównaniu z listopadem 2008 r.

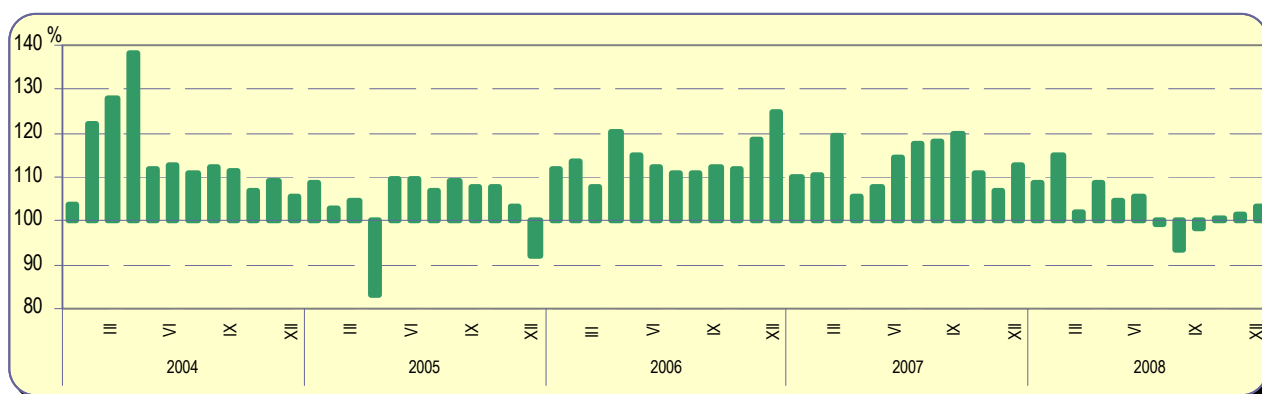
Rok 2008 był kolejnym, w którym odnotowano wzrost sprzedaży zarówno hurtowej, jak i detalicznej. Tempo wzrostu było większe niż w roku 2007, a w przypadku sprzedaży hurtowej wciąż utrzymywało się na poziomie dwucyfrowym.

Sprzedaż hurtowa zrealizowana przez jednostki handlowe i niehandlowe w ciągu dwunastu miesięcy 2008 r. zamknęła się kwotą **66375,0 mln zł**, czyli wyższą o 30,9% niż rok wcześniej (w 2007 r. wzrost wyniósł 13,3%).

Przychody ze sprzedaży uzyskane przez jednostki handlowe, wzrosły w ujęciu rocznym o 38,6% (w 2007 r. o 10,2%) do kwoty 58130,7 mln zł. Udział przychodów jednostek handlowych w całokształcie obrotów handlu hurtowego stanowił 87,6% i zwiększył się w stosunku do roku 2007 o 4,9 pkt proc.

W g r u d n i u 2008 r. sprzedaż hurtowa w jednostkach handlowych i niehandlowych osiągnęła wartość 5048,7 mln zł, tj. wyższą zarówno w skali roku, jak i w odniesieniu do listopada 2008 r., odpowiednio o: 15,4%, i 0,7%. W jednostkach handlowych przychody ze sprzedaży zwiększyły się w porównaniu z grudniem 2007 r. o 25,9%, ale spadły w skali miesiąca o 1,9% do poziomu 4421,2 mln zł.

Dynamika sprzedaży detalicznej towarów (ceny bieżące)
(analogiczny okres roku poprzedniego = 100)

Sprzedaż detaliczna prowadzona przez jednostki handlowe i niehandlowe w okresie I-XII 2008 r. wyniosła **34429,7 mln zł**, tj. o 9,2% więcej niż w 2007 r. Rok wcześniej była ona wyższa o 7,4%. Biorąc pod uwagę poszczególne miesiące, największy wzrost w porównaniu z 2007 r. miał miejsce w styczniu, lutym i kwietniu (odpowiednio o: 8,8%, 14,8% i 8,5%), spadek natomiast zanotowano w lipcu, sierpniu i wrześniu (odpowiednio o: 0,8%, 6,6% i 1,8%). W 2008 r. odnotowano wyższą sprzedaż w skali roku m.in.: farmaceutyków, kosmetyków, sprzętu ortopedycznego - o 37,5% (wobec 26,2% w 2007 r.), włókna, odzieży, obuwia - o 25,4% (w 2007 r. - o 35,4%) oraz pojazdów samochodowych, motocykli, części - o 16,3% (w 2007 r. - o 48,6%). Poziomu z 2007 r. nie osiągnęła jedynie sprzedaż prasy i książek (była niższa o 14,4%).

W strukturze sprzedaży detalicznej w stosunku do 2007 r. wzrósł udział m.in. pojazdów samochodowych, motocykli, części - o 0,7 pkt proc. do poziomu 11,2%, włókna, odzieży, obuwia oraz farmaceutyków, kosmetyków, sprzętu ortopedycznego - po 0,5 pkt proc. do poziomu odpowiednio: 3,9% i 2,4%. Spadek sprzedaży dotyczył m.in. paliw stałych, ciekłych i gazowych - o 1,1 pkt proc. do poziomu 19,5%, żywności, napojów alkoholowych i bezalkoholowych oraz wyrobów tytoniowych - o 0,9 pkt proc. do 30,9%, a także prasy i książek - o 0,8 pkt proc. do 2,6%.

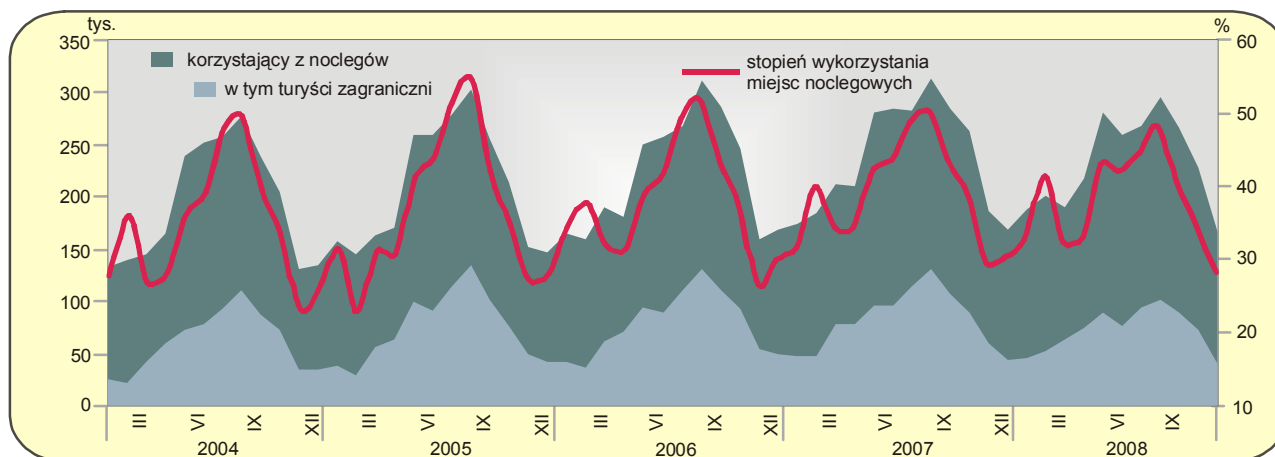
W g r u d n i u 2008 r. sprzedaż detaliczna osiągnęła wartość 3484,2 mln zł i była wyższa zarówno w ujęciu rocznym, jak i miesięcznym, odpowiednio o: 3,2% i 30,4%. W skali roku najbardziej wzrosła sprzedaż farmaceutyków, kosmetyków, sprzętu ortopedycznego - o 46,9%, włókna, odzieży, obuwia - o 22,3%, jak również pojazdów samochodowych, motocykli, części - o 18,1%. Obniżyła się natomiast sprzedaż prasy i książek oraz paliw stałych, ciekłych i gazowych, odpowiednio o: 32,8% i 15,9%.

Według wstępnych danych w listopadzie 2008 r. z bazy noclegowej w turystycznych obiektach zbiorowego zakwaterowania **skorzystało** w województwie małopolskim **165,2 tys. osób**, tj. o 11,1% mniej niż rok wcześniej. Turyści zagraniczni w liczbie 40,2 tys. stanowili 24,3% ogółu korzystających z noclegów (przed rokiem 31,6%). Spośród korzystających z noclegów turystów zagranicznych najwięcej osób było obywatelami Wielkiej Brytanii - 6,5 tys. (16,1% ogółu), Izraela - 4,0 tys. (9,9%), Niemiec - 3,8 tys. (9,4%), Norwegii - 2,6 tys. (6,6%) i Włoch - 2,4 tys. (5,9%). Łącznie z krajów Unii Europejskiej gościło na terenie województwa małopolskiego 24,7 tys. osób, a z pozostałych krajów europejskich 6,8 tys. osób.

W omawianym miesiącu **udzielono 438,4 tys. noclegów**, co oznacza spadek w ujęciu rocznym o 4,2%, w tym turystom z zagranicy - 91,0 tys. noclegów (tj. mniej o 31,8%). Największą liczbę gości przyjęły hotele - 101,2 tys. osób (w tym 35,0 tys. to goście z zagranicy). W hotelach udzielono 199,3 tys. noclegów (w tym 79,6 tys. turystom zagranicznym). Średnio na jedną osobę korzystającą z turystycznych obiektów zbiorowego zakwaterowania przypadało 2,7 noclegu, przed rokiem 2,5, a przeciętny pobyt turysty zagranicznego nie zmienił się w skali roku i wyniósł 2,3 noclegu.

Wynajęto 134,1 tys. pokoi (tj. o 13,1% mniej niż w analogicznym miesiącu 2007 r.), w tym 36,4% turystom zagranicznym. Z ogólnej liczby wynajętych pokoi 88,9% znajdowało się w hotelach. W listopadzie **wykorzystanie miejsc noclegowych** jest najniższe w porównaniu z innymi miesiącami. W omawianym okresie kształtowało się ono na poziomie 28,6% (przed rokiem 29,9%, a w październiku 2008 r. - 35,3%). Najwyższy stopień wykorzystania miejsc noclegowych odnotowano w obiektach zlokalizowanych w powiecie gorlickim (42,8%), w Krakowie (35,6%) i w powiecie nowosądeckim (33,1%). W odniesieniu tylko do hoteli wykorzystanie miejsc noclegowych wyniosło 32,3% (rok wcześniej 40,1%), a pokoi - 39,6% i zmniejszyło się w skali roku o 9,2 pkt proc.

Wykorzystanie turystycznych obiektów zbiorowego zakwaterowania w województwie małopolskim

Według wstępnych danych w okresie styczeń-listopad 2008 r. z noclegów w obiektach turystycznych skorzystało 2548,8 tys. osób (o 4,3% mniej niż w analogicznym okresie 2007 r.), w tym 792,3 tys. turystów zagranicznych (spadek o 15,3%). Udzielono 7468,2 tys. noclegów, tj. o 0,8% mniej, a liczba noclegów udzielonych turystom zagranicznym obniżyła się o 12,3% do 1896,8 tys. Nadal ponad połowa turystów korzystających z noclegów (55,0%) preferowała hotele, przy czym dla turystów zagranicznych udział ten był znacznie wyższy i wyniósł 81,2%.

WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE MAŁOPOLSKIM

WYSZCZEGÓLNIENIE a - 2007 b - 2008	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Ludność ¹ (w tys. osób)	a	.	3272,3	.	.	3274,6	.	.	3277,7	.	.	3279,0
b	.	.	3280,1	.	.	3282,4	.	.	3286,4	.	.	.
Bezrobotni zarejestrowani ¹ (w tys. osób)	a	149,8	147,4	141,0	132,9	125,1	119,5	117,5	116,1	113,9	110,7	112,6
b	116,9	115,2	109,7	104,0	98,7	94,2	91,4	91,2	90,8	89,7	93,3	97,8
Stopa bezrobocia ^{1, 2} (w %)	a	11,6	11,4	10,9	10,4	9,8	9,4	9,2	9,1	9,0	8,7	8,7
b	8,9	8,8	8,4	8,0	7,6	7,3	7,1	7,1	7,0	7,0	7,2	7,6
Oferty pracy (w ciągu miesiąca)	a	6527	6261	8607	8024	8475	6362	6954	6948	6170	8492	3954
b	6300	6751	6213	8094	7410	5831	6647	6964	6769	6043	3853	2969
Liczba bezrobotnych na 1 ofertę pracy ¹	a	30	28	24	18	14	16	13	13	15	12	27
b	27	23	21	17	14	14	12	12	13	19	32	52
Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw ³ (w tys. osób)	a	382,5	386,1	388,6	390,3	391,6	393,1	394,6	396,3	394,7	388,3	389,6
b	397,9	399,2	401,8	403,2	400,7	400,7	401,4	401,6	400,9	402,6	404,7	401,9
poprzedni miesiąc=100	a	101,5	100,9	100,6	100,4	100,3	100,4	100,4	99,6	98,4	100,2	100,1
b	102,1	100,3	100,7	100,3	99,4	100,0	100,2	100,1	99,8	100,4	100,5	99,3
analogiczny miesiąc poprzedniego roku=100	a	106,0	107,1	107,3	107,1	106,8	106,8	106,7	106,5	105,8	103,8	103,4
b	104,0	103,4	103,4	103,3	102,3	101,9	101,7	101,4	101,6	103,7	104,0	103,1
Przeciętne wynagrodzenia miesięczne brutto w sektorze przedsiębiorstw ³ (w zł)	a	2427,06	2378,87	2593,35	2501,56	2540,80	2699,66	2619,42	2596,71	2606,05	2743,65	2834,31
b	2726,80	2730,04	2936,55	2861,84	2788,76	2951,88	2973,49	2891,32	2917,44	2977,13	2983,23	3069,65
poprzedni miesiąc=100	a	92,1	98,0	109,0	96,5	101,6	106,3	97,0	99,1	100,4	105,3	103,8
b	96,2	100,1	107,6	97,5	97,4	105,8	100,7	97,2	100,9	102,0	100,2	102,9
analogiczny miesiąc poprzedniego roku=100	a	108,5	108,4	107,8	109,5	110,3	115,4	107,6	111,3	110,1	114,1	107,5
b	112,3	114,8	113,2	114,4	109,8	109,3	113,5	111,3	111,9	108,5	109,2	108,3
Mieszkania oddane do użytkowania (od początku roku)	a	1083	1931	2719	3568	4505	5432	6665	7459	8448	9976	12390
b	1087	2612	3608	4747	5924	7365	8782	9862	10634	12042	13258	15910
analogiczny okres poprzedniego roku=100	a	75,1	57,6	53,6	64,7	72,6	79,4	88,9	86,9	91,5	99,2	99,9
b	100,4	135,3	132,7	133,0	131,5	135,6	131,8	132,2	125,9	120,7	119,9	128,4
Nakłady inwestycyjne ⁴ (w tys. zł; ceny bieżące)	a	.	1085581	.	.	2367356	.	.	4177050	.	.	6073472
b	.	.	1394299	.	.	2958742	.	.	4503256	.	.	.
analogiczny okres poprzedniego roku=100 (ceny bieżące)	a	.	155,4	.	.	138,0	.	.	141,7	.	.	123,6
b	.	.	128,4	.	.	125,0	.	.	107,8	.	.	.

1 Stan w końcu okresu. 2 Udział zarejestrowanych bezrobotnych w cywilnej ludności aktywnej zawodowo. 3 W przedsiębiorstwach z większą od 9 liczbą pracujących. 4 W przedsiębiorstwach z większą od 49 liczbą pracujących.

WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE MAŁOPOLSKIM (cd.)

WYSZCZEGÓLNIENIE a - 2007 b - 2008	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Produkcja sprzedana przemysłu ¹ (w cenach stałych):												
poprzedni miesiąc=100 a	104,1	98,7	116,1	94,0	103,0	100,1	96,8	102,2	102,5	110,0	93,6	99,9
b	109,8	96,1	102,1	101,1	89,3	105,9	98,0	92,8	115,7	98,9	88,6*	90,2
analogiczny miesiąc poprzedniego roku=100 a	119,1	117,8	113,3	114,6	110,8	108,3	112,3	109,5	99,9	114,1	107,7	121,3
b	128,0	124,5	109,5	117,7	102,0	107,8	109,1	99,1	111,8	100,5	95,2*	85,9
Produkcja budowlano-montażowa ¹ (w cenach bieżących):												
poprzedni miesiąc=100 a	36,5	109,7	113,9	100,2	131,5	101,2	109,5	102,5	100,1	110,0	85,8	161,1
b	31,7	153,1	108,3	111,4	112,3	119,9	100,0	89,6	114,5	112,5	82,3	138,3
analogiczny miesiąc poprzedniego roku=100 a	142,6	149,6	134,6	133,3	141,0	104,8	113,5	115,7	95,1	125,7	104,5	118,5
b	103,0	143,8	136,7	152,0	129,8	153,8	140,4	122,8	140,3	125,6	120,5	103,5
Sprzedaż detaliczna towarów ¹ (w cenach bieżących):												
poprzedni miesiąc=100 a	78,3	96,4	123,8	92,8	101,7	106,9	103,5	101,3	100,4	95,8	92,6	128,0
b	75,7	101,7	110,1	98,7	98,1	107,6	97,4	95,4	105,6	98,2	93,1	130,4
analogiczny miesiąc poprzedniego roku=100 a	110,1	110,6	119,3	105,5	107,6	114,4	117,4	118,0	119,7	111,0	106,8	112,6
b	108,8	114,8	102,1	108,5	104,7	105,4	99,2	93,4	98,2	100,7	101,3	103,2
Wskaźnik cen:												
towarów i usług konsumpcyjnych ²:												
analogiczny okres poprzedniego roku=100 a	.	.	101,9	.	.	102,4	.	.	101,9	.	.	103,7
b	.	.	104,3	.	.	104,5	.	.	104,7	.	.	.
skupu ziarna zbóż ³:												
poprzedni miesiąc=100 a	103,1	105,4	99,1	95,4	99,6	98,0	91,6	121,5	117,6	102,5	95,9	101,0
b	108,6	103,3	99,6	103,6	91,2	97,8	96,6	70,3	91,6	82,3	100,6	55,5
analogiczny miesiąc poprzedniego roku=100 a	180,3	189,6	174,4	157,4	156,1	149,3	136,0	146,4	151,4	157,2	139,7	130,1
b	137,1	134,3	134,9	146,5	134,2	134,0	141,3	81,8	63,8	51,2	53,8	104,3

1 W przedsiębiorstwach z większą od 9 liczbą pracujących. 2 W kwartale. 3 Ceny bieżące bez VAT. * Dane zostały zmienione w stosunku do wcześniej opublikowanych.

WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE MAŁOPOLSKIM (dok.)

WYSZCZEGÓLNIENIE a - 2007 b - 2008	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Wskaźnik cen: (dok.)												
skupu żywca rzeźnego wołowego ¹:												
poprzedni miesiąc=100 a	98,3	102,5	98,6	99,8	97,1	96,5	99,5	101,6	100,5	95,6	99,5	101,9
b	99,7	99,2	96,5	113,6	104,4	102,3	95,0	101,7	102,4	98,6	96,7	104,6
analogiczny miesiąc poprzedniego roku=100 ... a	101,2	99,8	97,6	98,1	96,6	92,8	94,1	97,7	95,6	93,0	96,4	91,3
b	92,6	89,7	87,8	100,0	107,5	114,1	108,9	109,0	111,0	114,5	111,3	114,3
skupu żywca rzeźnego wieprzowego ¹:												
poprzedni miesiąc=100 a	95,4	101,6	102,5	100,3	99,1	108,8	112,6	103,6	98,8	88,3	91,8	102,5
b	103,0	95,0	107,4	102,0	111,8	103,5	106,1	101,4	102,3	93,6	100,5	101,9
analogiczny miesiąc poprzedniego roku=100 a	91,7	97,8	95,3	96,1	97,9	101,2	103,4	96,9	96,9	95,2	94,8	102,8
b	111,0	103,8	108,7	110,5	124,7	118,7	111,7	109,4	113,2	120,1	131,4	130,6
Relacje cen skupu ¹ żywca wieprzowego do cen żyta na targowiskach a	4,8	4,8	4,7	4,7	4,7	4,9	6,0	5,6	5,4	4,6	4,4	4,5
b	4,5	4,2	4,3	4,6	4,9	5,3	5,9	6,4	6,7	6,9	7,5	7,3
Wskaźnik rentowności obrotu w przedsiębiorstwach ²:												
brutto ³ (w %) a	.	.	5,6	.	.	6,0	.	.	5,6	.	.	5,5
b	.	.	5,4	.	.	5,3	.	.	5,1	.	.	.
netto ⁴ (w %) a	.	.	4,5	.	.	4,9	.	.	4,7	.	.	4,5
b	.	.	4,3	.	.	4,3	.	.	4,2	.	.	.
Podmioty gospodarki narodowej ⁵ a	288198	287698	288042	288754	289321	290228	290673	291009	291865	292582	293098	293845
b	293771	293957	294613	295423	296230	297350	297963	298836	299777	300745	301209	301573
w tym spółki handlowe a	17417	17506	17633	17753	17868	17987	18086	18162	18270	18365	18477	18588
b	18674	18787	18889	19008	19087	19225	19276	19156	19264	19345	19437	19541
w tym z udziałem kapitału zagranicznego a	3012	3037	3062	3080	3101	3123	3138	3152	3180	3198	3221	3244
b	3265	3282	3294	3311	3335	3342	3356	3327	3344	3346	3377	3398

1 Ceny bieżące bez VAT. **2** Z większą od 49 liczbą pracujących; dane są prezentowane narastająco. **3** Relacja wyniku finansowego brutto do przychodów z całokształtu działalności. **4** Relacja wyniku finansowego netto do przychodów z całokształtu działalności. **5** W rejestrze REGON, bez rolników indywidualnych; stan w końcu okresu.